

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради ЗНУ

(від 28.07.2026 протокол № 11)

Заступник голови Вченої ради ЗНУ

Олександр БОНДАР

вводиться в дію наказом ректора

від 11.06 2026 року № 257

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА

«ПРАВО»

Рівень вищої освіти: **третій (освітньо-науковий)**

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D8 Право

Кваліфікація: **доктор філософії в галузі «D Бізнес, адміністрування та право»**
зі спеціальності «D8 Право»

Запоріжжя 2026

АРКУШ ПОГОДЖЕННЯ

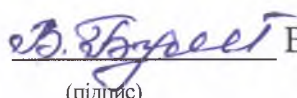
Гарант освітньо-наукової програми

Т.О. Коломоєць

ПОГОДЖЕНО

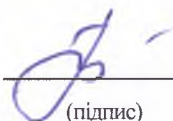
Завідувач відділу аспірантури і докторантури

В. В. Буличова

(підпис)

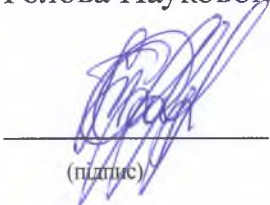
Директор Центру забезпечення якості освіти

М. А. Томченко

(підпис)

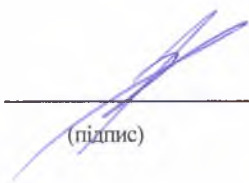
Голова Наукового товариства студентів, аспірантів і докторантів

Т.А. Чепурна

(підпис)

Проректор з наукової роботи

Д.С. Яримбаш

(підпис)

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (ступеня доктора філософії) Право з галузі знань D Бізнес, адміністрування та право зі спеціальності D8 Право визначає передумови доступу до навчання; розкриває зміст освітньої та наукової складових підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти; зазначає обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії; містить перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей та програмних результатів навчання; встановлює вимоги до проміжної та підсумкової атестації. Є основою для формування індивідуальних планів роботи здобувачів.

Освітньо-наукова програма розроблена відповідно до таких нормативних документів:

- Постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261 [«Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах \(наукових установах\)»](#);
- Постанови КМУ від 12.01.2022 р. № 44 [«Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти \(наукової установи\) про присудження ступеня доктора філософії»](#);
- Постанови КМУ від 25.06.2020 р. № 519 [«Про затвердження Національної рамки кваліфікацій»](#).
- Наказу МОН України від 31.07.2023 № 924 [«Про затвердження Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 Право для третього \(освітньо-наукового\) рівня вищої освіти»](#)
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2023/02.08.2023/081-pravo-dok.filosofiyi-924-31.07.2023.pdf>

Освітньо-наукова програма враховує досвід аналогічних програм українських та зарубіжних закладів вищої освіти, зокрема:

- Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого;
- Київського національного університету імені Тараса Шевченка;
- Національного університету «Одеська юридична академія»;
- Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;
- Ужгородського національного університету;
- Інституту держави і права імені В.М. Корецького НАН України;
- Львівського національного університету імені Івана Франка;
- Вроцлавського університету (Республіка Польща);
- Молдовського державного університету (Республіка Молдова);
- Ягеллонського Університету (Республіка Польща)
- Даремського університету (Велика Британія);
- Університету Барселона (Королівство Іспанії);
- Університету Миколи Коперніка у Торуні (Республіка Польща)

Освітньо-наукова програма розроблена робочою групою у складі:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, основне місце роботи (навчання)
1.	Коломоєць Тетяна Олександрівна, гарант ОНП	доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, член-кореспондент НАПрН України, в.о. декана юридичного факультету Запорізького національного університету,
2.	Колпаков Валерій Костянтинович	доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного та адміністративного права
3.	Бондар Олександр Григорович	доктор юридичних наук, професор, перший проректор
4.	Єрмоленко Дмитро Олександрович	доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права,
5.	Титаренко Марина Володимирівна	PhD у галузі права, доцент, доцент кафедри конституційного та адміністративного права
6.	Верлос Наталя Володимирівна	доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права
7.	Євтушенко Дар'я Сергіївна	PhD у галузі права, старший викладач кафедри конституційного та адміністративного права
8.	Ларкін Михайло Олександрович	кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального права та правоохоронної діяльності;
9.	Шкрюбка Крістіна Єгорівна	здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
10.	Журавель Володимир Андрійович	доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, Президент НАПрН України, роботодавець
11.	Стеценко Семен Григорович	доктор юридичних наук, професор, Суддя Верховного Суду, дійсний член (академік) НАПрН України, роботодавець
12.	Бухаріна Людмила Михайлівна	доктор економічних наук, професор, заступник голови Запорізької обласної військової адміністрації

Рецензії та відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), організація (об'єднання), яку представляє (при наявності)
<i>Заклади вищої освіти (наукові установи)</i>		
1.	Лученко Дмитро Валентинович	проректор з наукової роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, доктор юридичних наук, професор
2.	Батанов Олександр Васильович	провідний науковий співробітник відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, доктор юридичних наук, професор

3.	Харитонов Євген Олегович	завідувач кафедри цивільного права НУ «Одеська юридична академія», член-кореспондент НАПрН України, доктор юридичних наук, професор
4.	Яновська Любов Іванівна	Директор Запорізького регіонального центру підвищення кваліфікації
5.	Мачей Серованец	декан факультету права та адміністрації Університету Миколи Коперника у Торуні (Республіка Польща)
<i>Підприємства, організації</i>		
6.	Городовенко Віктор Вадентинович	доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, член-кореспондент НАПрН України, Суддя Конституційного Суду України
7.	Агапова Олена Валеріївна	доктор юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник Ризького університету імені Страдіня (Латвійська Республіка), заступник директора з наукової роботи Київського державного університету судових експертиз Міністерства юстиції України
8.	Куц Андрій В'ячеславович	Віце-президент Запорізької торгово-промислової палати, кандидат юридичних наук
<i>Випускники освітньо-наукової програми або програми, що їй передувала</i>		
9.	Шумейко Іван Павлович	доктор філософії (PhD) у галузі «Право», адвокат Запорізької обласної колегії адвокатів
10.	Чеченко Катерина Олегівна	доктор філософії (PhD) у галузі «Право», адвокат

1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Запорізький національний університет
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Ступінь вищої освіти	доктор філософії
Тип програми	освітньо-наукова
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Право
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з права
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – D Бізнес, адміністрування та право Спеціальність – D8 Право
Тип диплома та обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії (PhD), одиничний, термін навчання - 4 роки, 45 кредитів ЄКТС
Цикл / рівень	FQ-EHEA – третій цикл EQF-LLL – 8 рівень НРК України – 8 рівень
Наявність акредитації	сертифікат про акредитацію освітньої програми від 04.10.2021 р. № 2359 Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти
Передумови	прийом на навчання для здобуття вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем освіти за спеціальністю D8 Право здійснюється на базі другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю Право та Міжнародне право
Форми здобуття освіти	Денна, заочна
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-наукової програми	4 роки
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньо-наукової програми	http://phd.znu.edu.ua
2. Мета освітньо-наукової програми	
Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців з права з інноваційним мисленням, спроможних здійснювати ефективну правотворчу, правозастосовну, проєктну, експертно-консультативну діяльність, орієнтовану на європейські цінності та демократичні стандарти, а також здатних здійснювати фундаментальні й прикладні наукові дослідження та педагогічну діяльність Цілі ОНП орієнтуються на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825; цілей вищої освіти Ради Європи (виховання активної громадської позиції, підготовка до ринку праці, особистий світоглядний розвиток, розвиток нових знань).	

3. Характеристика освітньо-наукової програми	
Предметна область	Об'єкт (и) вивчення та/або діяльності: право як соціальне явище, особливості його творення та реалізації, що ґрунтуються на правових цінностях та принципах, в основі яких покладені людська гідність та верховенство права. Цілі навчання: набуття здатності продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні теоретичні та практичні проблеми у галузі права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Теоретичний зміст предметної області: комплекс правових доктрин, цінностей і принципів творення та реалізації права; функціонування і трансформація правових учень та ідей. Методи, методики та технології: загальнонаукові і спеціальні методи пізнання правових явищ; методики з правової оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп, ідентифікації правової проблеми та її вирішення на основі принципів права; цифрові технології тощо. Інструменти та обладнання: сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та спеціальне програмне забезпечення, що застосовуються в діяльності у сфері права.
Орієнтація освітньо-наукової програми	академічна – відповідно до Міжнародної стандартної класифікації освіти (ISCED 2011 / UNESCO) прикладна орієнтація. Дослідження у предметній області присвячені вирішенню актуального наукового завдання, результати якого характеризуються науковою новизною, теоретичним та практичним значенням для розвитку правової науки
Основний фокус освітньо-наукової програми	освітньо-наукова програма базується на сучасних наукових дослідженнях у галузі D Бізнес, адміністрування та право зі спеціальності D8 Право та встановлює необхідний рівень теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності в області права, оволодіння методологією наукової та методикою педагогічної діяльності у закладі вищої освіти, а також проведення здобувачем власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Ключові слова: право, верховенство права, правова культура, правотворення, правозастосування, права людини
Особливості освітньо-наукової програми	Особливості освітньо-наукової програми визначаються: – переліком освітніх і наукових компонентів, програмних компетентностей, програмних результатів навчання; - кадровим забезпеченням (залученням до реалізації провідних науковців - проф. Коломоець Т.О., проф. Колпакова В.К., проф. Бондаря О.Г., проф. Єрмоленко Д.О., проф. Удовика Л.Г., проф. Городовенко В.В., проф. Верлос Н.В., проф. Самойленко Г.В. та ін.), залученням роботодавців професіоналів-практиків, відомих вчених до викладання та консультування; – різноманітністю організаційних форм навчання (гостьові лекції, педагогічна практика, PhD-колоквіуми тощо);

	– стажуванням в інших ЗВО та країнах (міжнародна мобільність); – функціонуванням на базі юридичного факультету: - унікальних навчально-наукових підрозділів із подвійним підпорядкуванням ЗНУ та НАПрН України – Навчально-наукової лабораторії дослідження службового права НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України та Навчально-наукового центру спортивного права НДІ приватного права та підприємництва імені Ф. Бурчака НАПрН України; – широким спектром навчальних дисциплін з формування універсальних навичок дослідника, зокрема: – <i>Дослідницько-інноваційна та проєктна діяльність</i>, що включає модуль Жана Моне «Основи європейської проєктної діяльності» за європейським проєктом 587321-EPP-1-2017-1-UA-EPPJMO-MODULE «European Project Culture» із залученням здобувачів до участі в інших проєктах за програмою Erasmus+, що реалізуються в університеті; – <i>Академічне письмо та академічна доброчесність (з англomовним компонентом)</i>, що враховує результати участі ЗНУ у міжнародних проєктах сприяння академічній доброчесності в Україні SAIUP (2016-2019) та «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (Academic Integrity and Quality Initiative – Academic IQ) (2020-2022); – <i>Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника</i>, що викладається із враховування результатів участі ЗНУ у європейському проєкті 610427-EPP-1-2019-1-EE-EPPKA2-SBHE-JP «Розвиток потенціалу підготовки учителів іноземної мови як шлях до впровадження багатомовної освіти та європейської інтеграції України» за програмою Erasmus+ KA2 (2019-2022); залучення ЗНУ до проєкту «International Support for Ukrainian Law Schools»; – поступовим розширенням сфери наукових досліджень та їх синхронізацією з потребами регіональних стейкхолдерів. – гарантованням індивідуальних навчальних та наукових траєкторій здобувачів; доступом до міжнародного та вітчизняного, освітнього та наукового середовища, власних та партнерських ресурсів (НАПрН України та її структурні підрозділи, в т.ч. й ті, що функціонують на базі ЗНУ, Конституційного Суду України, Верховного Суду, органів державної влади, місцевого самоврядування, вітчизняних і зарубіжних ЗВО, Центру українсько-європейського наукового співробітництва, громадських правничих професійних організацій тощо).
Академічні права випускників	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих.
Працевлаштування випускників	Працевлаштування на посадах наукових і науково-педагогічних працівників у наукових установах і закладах вищої освіти, працівників найвищої кваліфікації у дослідницьких та науково-експертних установах та організаціях, наукових консультантів, менеджерів (управителів) в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, установах та організаціях
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<i>Підходи та технології:</i> – студентоцентризований підхід у навчанні та науковій діяльності, що

	враховує тематику дисертацій та напрям наукових інтересів здобувачів; – навчання через дослідження, що забезпечується через синергетичну взаємодію освітньої та наукової складових; – проблемно-орієнтоване навчання, що реалізується шляхом використання евристичних та дослідницьких методів навчання; – проектно-організоване навчання, в якому проект виступає як форма, метод та результат навчання; – змішане та перевернуте навчання, що поєднує традиційні та онлайн форми, посилює роль самостійної роботи та сприяє активному засвоєнню нових знань.\ – цифрові технології (ZOOM, Google Meet, Google Drive, Google Forms, Google Slides, Google Keep, Jamboard, Miro, Lucidchart, Learning Apps, YouTube, WordWall, Padlet, Quizlet, Mentimeter тощо); Форми навчання: – лекції, практичні заняття, консультації, факультативні заняття; – педагогічна (асистентська) практика; – тренінги, вебінари, онлайн-курси, літні школи; – наукова та проектна діяльність. Методи навчання: – інтерактивні методи («мозкові штурми», дебати, дискусії, презентації, організаційно-діяльнісні та рольові ігри; робота в групах); – методи проектування (генерації ідей, ідентифікації проблем, постановки мети і завдань, планування, трансляції цілей на результати); – методи моделювання (розробка структури статей, дисертацій, звітів, заявок, проектів тощо); – методи аналізу та рефлексії (портфоліо, есе, кейсметод); – методи набуття особистого досвіду наукової діяльності (робота над дисертацією, апробація результатів наукових досліджень на наукових семінарах (PhD-колоквиумах), конференціях, публікація статей, участь у розробці проектних заявок та конкурсах проектів, участь у реалізації проектів Еразмус+ Жан Моне, держбюджетних НДР молодих вчених; – методи педагогічної підтримки та особистого прикладу (наставництво як безпосередня взаємодія наукового керівника та здобувача, викладача та здобувача, соціалізація в академічну спільноту, участь у професійних мережах, популяризація та стимулювання наукової діяльності та її результатів)
Оцінювання	Система оцінювання передбачає поточний і підсумковий контроль знань та аналіз результатів наукової роботи здобувачів Поточний контроль здійснюється викладачами на підставі опитування, тестування, само- та взаємооцінювання, а також за результатами захисту індивідуальних та групових проектів, виконання індивідуальних завдань (написання есе, CV, мотиваційного листа, анотації, рецензії на статтю, розробка елементів проектної заявки та ін.). Поточний контроль за результатами наукової роботи (проведення запланованого обсягу досліджень, розроблених розділів дисертації, кількості публікацій тощо) здійснюється науковими керівниками здобувачів. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену або заліку за результатами вивчення навчальної дисципліни та проходження педагогічної (асистентської) практики, а також передбачає проміжну (напіврічну) та

	річну атестації здобувачів щодо виконання ними індивідуальних планів роботи аспіранта. Проміжна (напіврічна) атестація проводиться на рівні наукового керівника та кафедри, на засіданні якої заслуховується звіт здобувача та ухвалюється відповідне рішення. Річна атестація проводиться комісією на чолі з проректором з наукової роботи (починаючи з другої атестації), до складу якої входять: завідувач відділу аспірантури і докторантури, гарант освітньо-наукової програми, фахівець відділу аспірантури і докторантури (секретар комісії). Проходження атестації має на меті підтримку подальшої наукової діяльності аспіранта. Присудження ступеня доктора філософії відбувається за результатами публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. До захисту допускаються здобувачі, які повністю виконали індивідуальний план роботи, отримали висновок наукового керівника та пройшли попередню експертизу дисертаційної роботи (фаховий семінар)
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК02. Здатність розробляти наукові проєкти та управляти ними. ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору. ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей. СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій. СК03. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті та проєктах правничої освіти у системі освіти дорослих. СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності. СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації. СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права. СК07. Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них правові механізми розв'язання.

7. Програмні результати навчання

- РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
- РН02. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
- РН03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.
- РН04. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.
- РН05. Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного наукового інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу передових концептуальних і методологічних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.
- РН06. Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.
- РН07. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення, аналізу й збереження даних та інформації, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.
- РН08. Розробляти, реалізовувати та здійснювати управління науковими та інноваційними проектами, які дають можливість створювати законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з урахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів, забезпечувати реєстрацію прав інтелектуальної власності щодо наукових результатів.
- РН09. Організовувати і здійснювати освітній процес у сфері права на різних рівнях вищої освіти, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.
- РН10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.
- РН11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.

8. Програмні компетентності

ПРН1	Мати передові концептуальні та методологічні знання з предметної області та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій	РН01
ПРН2	Глибоко розуміти загальні принципи, методи, методології наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці	РН06

ПРН3	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи у науковій та науково-педагогічній діяльності	РН07
ПРН4	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень, спостережень, наявні літературні дані з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем.	РН04
ПРН5	Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження за напрямом спеціальності та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень; складати пропозиції щодо фінансування наукових досліджень та комерціалізувати їх результати; здійснювати захист прав інтелектуальної власності	РН05
ПРН6	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми зі спеціальності Право державною та іноземною мовами; оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та міжнародних наукових виданнях з дотриманням правил академічного письма; здійснювати ефективну міжособистісну комунікацію; демонструвати навички публічних виступів, аргументації та риторики	РН02
ПРН7	Критично аналізувати та узагальнювати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті всього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної наукової проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок	РН04
ПРН8	Демонструвати системний науковий світогляд та загальний культурний кругозір; володіти техніками і технологіями критичного мислення; дотримуватися принципів академічної доброчесності та професійної етики; забезпечувати безперервний саморозвиток та самовдосконалення протягом життя	РН03, РН10, РН11
ПРН9	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми із врахуванням соціальних, економічних, екологічних, етичних, міжкультурних, євроінтеграційних та правових аспектів	РН08

ПРН10	Організовувати й здійснювати освітній процес у закладах вищої освіти, використовуючи сучасні освітні технології та інноваційні методи навчання; нормативне, наукове та навчально-методичне забезпечення; відповідально та об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів; розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни у закладах вищої освіти	РН09
9. Ресурсне забезпечення реалізації освітньо-наукової програми		
Кадрове забезпечення	Наукове керівництво здобувачами здійснюється активними дослідниками, які мають публікації за тематикою (напрямом) дисертаційних досліджень здобувачів, беруть участь у наукових проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються. Викладання навчальних дисциплін здійснюється найбільш компетентними викладачами, які відповідають п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (Постанова КМУ від 30.12.2015 р. № 1187) та мають вагомі наукові здобутки (публікації, проекти, стажування тощо) за змістом освітніх компонентів, які вони забезпечують. Представники академічної та наукової спільноти, а також фахівці-практики, роботодавці залучаються до організації та реалізації освітнього процесу та наукового консультування здобувачів	
Матеріально-технічне забезпечення	Доступ до усіх ресурсів навчально-наукового середовища ЗНУ, в тому числі для осіб з особливими потребами. <i>Навчальні корпуси</i> підключені до високошвидкісного Інтернету, у тому числі Wi-Fi, обладнані сучасними аудиторіями та комп'ютерними класами, зокрема наявна спеціалізована мультимедійна аудиторія для аспірантів (Зала європейських студій), яка використовується для очного та дистанційного проведення навчальних занять, наукових заходів, захистів дисертацій тощо. Наявні сучасні обладнані аудиторії у підземних укриттях. Для <i>наукової роботи</i> використовується ресурси навчальних лабораторій криміналістики, проблем нормотворчості та правозастосування, Навчально-наукової лабораторії лінгвістики і права, а також Навчально-наукової лабораторії дослідження проблем службового права НАПрН України, Навчально-наукового центру спортивного права Науково-дослідного інституту приватно права та підприємництва Ф. Бурчака НАПрН України (існують на базі ЗНУ і перебувають у подвійному підпорядкуванні), за договорами про співпрацю ресурси партнерів. <i>Соціально-побутова інфраструктура</i> включає мережу гуртожитків з достатньою кількістю місць, спортивний клуб, центр культури, кабінет психолога та ін.	
Інформаційне та методичне забезпечення	Фонди Наукової бібліотеки ЗНУ в т.ч. репозитарій електронних текстових робіт, система наукових та академічних показників «СИНАП ЗНУ», доступ до наукових баз даних Scopus, Web of Science, EBSCO EP Package Standard, Statista, ресурсів видавництва Springer (Springer Nature (з 1997 р.), Springerlink's ebook collection – Education платформи Springerlink), Wiley (Wiley Online library), а також на підставі договорів про співпрацю до ресурсів партнерів (НАПрН України, вітчизняних та зарубіжних ЗВО, органів публічної влади, Центру Українсько-Європейського наукового співробітництва.	

	Навчальні матеріали дисциплін розміщено на електронній платформі забезпечення навчання Moodle ЗНУ Інформація щодо <i>організації навчання</i> здобувачів розміщена на сайті ЗНУ (https://www.znu.edu.ua/) та веб-сторінках його структурних підрозділів, зокрема відділу аспірантури і докторантури (http://phd.znu.edu.ua/); навчально-методичні матеріали навчальних дисциплін (робочі програми, силабуси, презентації лекцій, методичні рекомендації, завдання для поточного та підсумкового контролю тощо) розміщені на сторінках відповідних дисциплін у системі електронного забезпечення навчання Moodle (https://moodle.znu.edu.ua/); професійні групи (у ФБ, Telegram та ін.) та специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення ОНП. Для <i>наукової роботи</i>, пошуку наукової літератури застосовуються інформаційні ресурси наукової бібліотеки: сайт (http://library.znu.edu.ua/) та мобільний додаток LibClient (http://library.znu.edu.ua/2381.ukr.html); забезпечується доступ до ресурсів провідних світових видавництв Elsevier, Springer Nature, De Gruyter, Wiley та баз даних, у тому числі до міжнародних наукометричних баз даних Scopus та Web of Science та повнотекстових ScienceDirect, SpringerLink. До послуг здобувачів також інституційний репозитарій (https://dspace.znu.edu.ua/xmlui/), система наукових та академічних показників СИНАП (https://scientific-rating.znu.edu.ua/); сайти наукових фахових видань ЗНУ (https://web.znu.edu.ua/NIS/588.ukr.html); запрошення на конференції (http://sites.znu.edu.ua/cms/index.php?action=news%2Fview&site_id=19&category_id=84).
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право здобувачів на кредитну мобільність реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 579 (зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України №599 “Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності” від 13 травня 2022 р.) та внутрішнього положення ЗНУ (http://sites.znu.edu.ua/international_relations/legalframework/polozhennya_mobilnist.pdf). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах національної академічної мобільності, здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.
Міжнародна кредитна мобільність	Забезпечуються можливості для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту шляхом сприяння апробації результатів наукових досліджень здобувачів на міжнародних конференціях і семінарах, їх публікації у міжнародних виданнях, а також стажування у закордонних закладах вищої освіти та наукових установах в рамках укладених двосторонніх угод (із Вроцлавським університетом (Республіка Польща), Молдовським державним університетом (Республіка Молдова), Ягеллонським Університетом (Республіка Польща), Даремським університетом (Велика Британія), Університетом Барселони (Королівство Іспанія), Вроцлавським Університетом (Республіка Польща), Університетом у Врацлавеку (Республіка Польща), Європейським інститутом

	післядипломної освіти (Словацька Республіка), Університетом Сучави ім. Стефана чел Маре (Румунія), Університетом імені Неджметтіна Ербакана (Республіка Туреччина), Інститутом прикладної кримінології та кримінального права (Республіка Молдова), Щецинським Університетом (Республіка Польща), Університетом Миколи Копеніка у Торуні (Республіка Польща). Перезарахування отриманих кредитів ЄКТС, отриманих під час участі здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності, здійснюється на підставі порівняння змісту навчальних програм та здобутих програмних результатів навчання.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	можливе за умови володіння українською мовою на рівні не нижче B2

2. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТІВ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

2.1. Освітня складова освітньо-наукової програми

Шифр	Компоненти освітньо-наукової програми	Кі-сть кредитів	Форма підсумкового контролю
Цикл загальної підготовки			
Обов'язкові компоненти			
<i>оволодіння мовними компетентностями</i>			
OK1	Практичний курс іноземної мови для викладача-дослідника	6	залік/екзамен
	Всього	6	
<i>оволодіння загальнонауковими компетентностями</i>			
OK2	Філософія наукової свідомості	3	залік
	всього	3	
<i>набуття універсальних навичок дослідника</i>			
OK3	Сучасні технології навчання й викладання у вищій школі	3	екзамен
OK4	Дослідницько-інноваційна та проєктна діяльність	4	залік, екзамен
OK5	Академічне письмо та академічна доброчесність (з англомовним компонентом)	2	залік
OK6	Педагогічна (асистентська) практика	6	диф. залік
	<i>всього</i>	15	
	Загалом за циклом загальної підготовки	24	
1.2. Цикл професійної підготовки			
<i>здобуття глибинних знань із спеціальності</i>			
Обов'язкові компоненти			
OK7	Сучасні концепції та доктрини розвитку публічного права	3	екзамен
OK8	Методологічні традиції та перспективні тенденції розвитку приватного права	3	екзамен
OK9	Антропологічні основи сучасних правових теорій та адаптація вітчизняної правової системи до права ЄС	3	залік
	<i>всього</i>	9	
2. Вибіркові компоненти освітньо-наукової програми			
	Вибіркова дисципліна № 1	4	залік
	Вибіркова дисципліна № 2	4	залік
	Вибіркова дисципліна № 3	4	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		12 (25%)	
Загалом за циклом професійної підготовки		21	
Загальний обсяг освітньо-наукової програми		45	

Перелік вибірових компонентів формується гарантом ОНП упродовж місяця після зарахування до аспірантури та затверджується на засіданні вченої ради факультету. У зазначеному переліку має бути передбачена принаймні одна дисципліна, що відповідає обраній тематиці (напрямові) наукових досліджень кожного здобувача.

2.2. Наукова складова освітньо-наукової програми

Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, підготувати дисертацію та пройти процедуру атестації разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Невід'ємною частиною наукової складової освітньо-наукової програми є підготовка та публікації наукових статей, виступи на конференціях, семінарах (PhD-колоквіумах, круглих столах тощо).

Наукова складова освітньо-наукової програми оформлюється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі. Індивідуальний план наукової роботи погоджується науковим керівником та затверджується науково-технічною радою ЗНУ впродовж двох місяців з дня зарахування аспіранта на навчання.

Індивідуальний план наукової роботи аспіранта

№	Перелік та обсяг запланованих видів робіт	Терміни і форми контролю
Перший рік навчання		
1.1	Затвердження теми дисертаційної роботи та індивідуального плану наукової роботи аспіранта (упродовж 2-х місяців після зарахування)	річна атестація
1.2	Аналіз літератури за темою дослідження, ідентифікація проблеми, визначення об'єкта та предмета дослідження; формулювання мети і завдань дослідження; розробка плану-проспекту дисертації	
1.3	Участь у наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
1.4	Участь у наукових конференціях (не менше однієї)	
1.5	Написання першого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
Другий рік навчання		
2.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
2.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквіумах) (не менше одного)	
2.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
2.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
2.5	Написання другого розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
2.6	Участь у програмах академічної мобільності, стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	

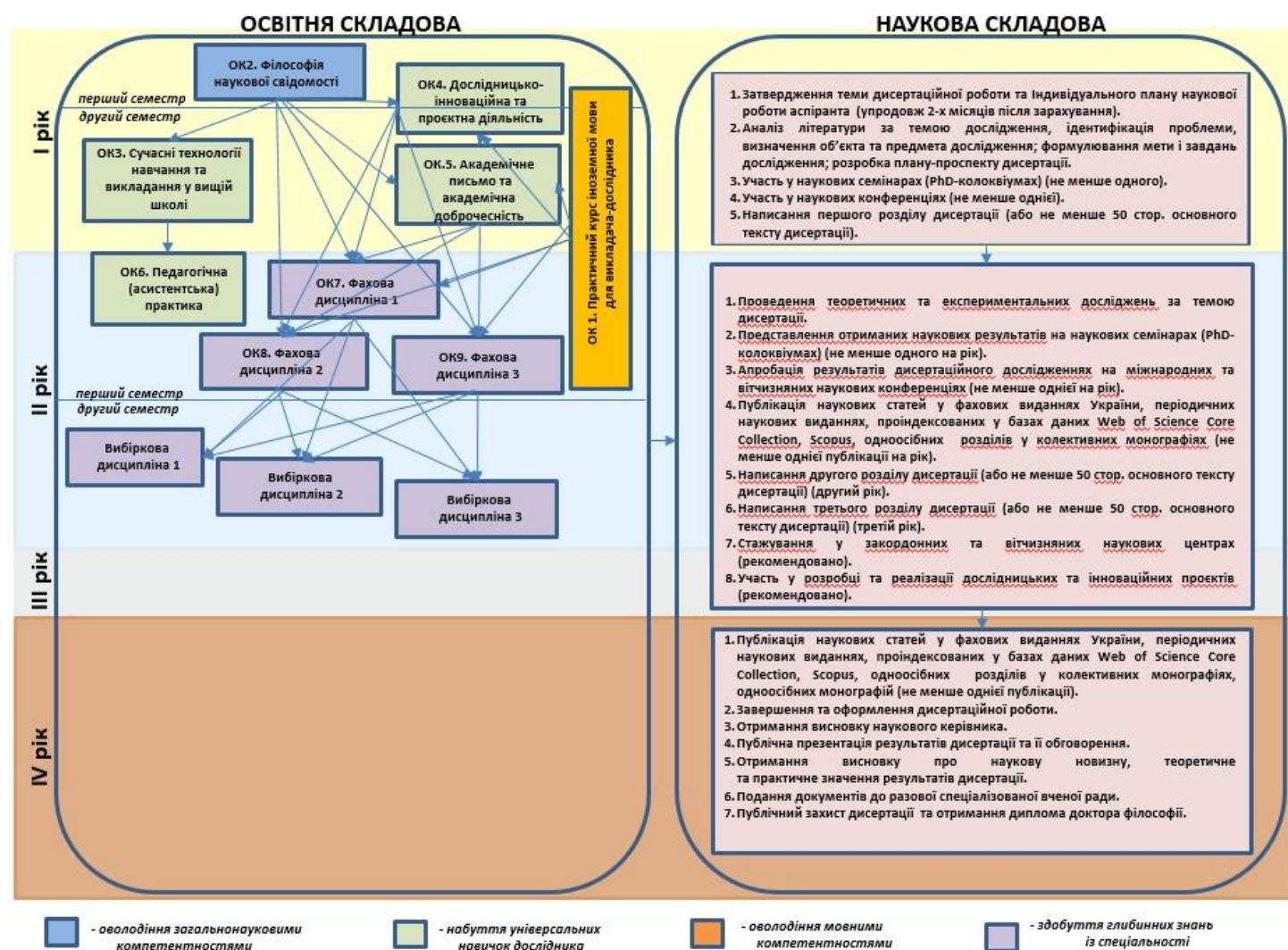
2.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
Третій рік навчання		
3.1	Проведення теоретичних та експериментальних досліджень за темою дисертації	напіврічна та річна атестації
3.2	Представлення отриманих наукових результатів на наукових семінарах (PhD-колоквиумах) (не менше одного)	
3.3	Апробація результатів дисертаційного дослідження на міжнародних та вітчизняних наукових конференціях (не менше однієї)	
3.4	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях (не менше однієї публікації)	
3.5	Написання третього розділу дисертації (або не менше 50 стор. основного тексту дисертації)	
3.6	Участь у програмах академічної мобільності, стажування у закордонних та вітчизняних наукових центрах (рекомендовано)	
3.7	Участь у розробці та реалізації дослідницьких та інноваційних проєктів (рекомендовано)	
Четвертий рік навчання		
4.1	Публікація наукових статей у фахових виданнях України, періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus (крім видань держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором), одноосібних розділів у колективних монографіях, одноосібних монографій (не менше однієї публікації)	річна атестація; публічна презентація результатів дисертації; захист дисертації
4.2	Завершення роботи над дисертацією та її оформлення	
4.3	Отримання висновку наукового керівника та подання заяви на одержання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (не пізніше ніж за дев'ять місяців до завершення нормативного строку навчання)	
4.4	Публічна презентація результатів дисертації та її обговорення (не пізніше ніж через місяць з дня надходження заяви)	
4.5	Отримання висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації (не пізніше двох тижнів з дня проведення презентації)	
4.6	Подання документів до Вченої ради ЗНУ (не пізніше двох тижнів з дня отримання висновку) з метою створення разової спеціалізованої ради для захисту дисертації	
4.5	Публічний захист дисертації та отримання диплома доктора філософії	

Напрями досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії

№	Напрями досліджень
1.	Міжнародні стандарти та державно-юридичні засоби забезпечення прав людини в Україні.
2.	Рішення Європейського суду з прав людини в механізмі забезпечення та захисту прав і свобод людини та громадянина.
3.	Вплив практики Суду Європейського Союзу на дотримання державою прав, свобод та інтересів людини.
4.	Бізнес і права людини. Правові засоби захисту прав людини від порушень з боку бізнесу.
5.	Обмеження та захист прав людини в умовах пандемії, збройних конфліктів.
6.	Новітні права людини: дискусійні питання. Біоетика, генна інженерія та репродуктивні права.
7.	Проблеми належного соціального забезпечення людини та гарантії реалізації її прав.
8.	Юридичні гарантії забезпечення прав людини на безпечне для життя і здоров'я довкілля.
9.	Пошук та забезпечення балансу публічних інтересів держави та прав, свобод та інтересів людини.
10.	Удосконалення правових механізмів реформування сфери охорони здоров'я на засадах сучасних тенденцій балансу прав людини та публічних інтересів.
11.	Проблеми збереження національної правової ідентичності в умовах процесу глобалізації та регіональної інтеграції.
12.	Проблеми наближення законодавства України до права ЄС відповідно до Угоди про Асоціацію між Україною та Європейським Союзом.
13.	Європейська традиція права як чинник модернізації правової системи України.
14.	Права і свободи людини в умовах поглиблення інтеграційних процесів.
15.	Доктринальне забезпечення законодавчого регулювання адміністративної процедури
16.	Напрямки правового регулювання функціонування публічної служби в Україні
17.	Вектори адміністративно-правового регулювання у сфері участі громадян в управлінні державними справами
18.	Правове забезпечення реформи публічного адміністрування на місцевому і регіональному рівнях.
19.	Розвиток публічного адміністрування в Україні в умовах цифровізації.
20.	Правове забезпечення розмежування повноважень органів державної влади.
21.	Удосконалення адміністративної діяльності суб'єктів владних повноважень.
22.	Дослідження актуальних проблем систематизації та кодифікації екологічного, земельного та аграрного законодавства.
23.	Актуальні проблеми використання, відтворення та охорони природних ресурсів і комплексів (земель, вод, надр, рослинного та тваринного світу, природних ресурсів виключної (морської) економічної зони і континентального шельфу України).
24.	Дослідження актуальних проблем відносин власності на землю.

25	Розробка економіко-правового механізму використання та охорони земель.
26	Актуальні проблеми реформування земельного законодавства.
27	Публічне адміністрування у сфері обороноздатності держави в умовах воєнного стану.
28	Пріоритетні напрямки правового регулювання відносин в умовах воєнного стану в Україні.
29	Правове забезпечення реалізації Плану відновлення України (Національної програми) у післявоєнний період.
30	Євроінтеграційні прагнення України: механізм їх правової реалізації.

2.3 Структурно-логічна схема освітньо-наукової програми

3. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Форма атестації здобувачів	Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації у разовій спеціалізованій вченій раді, за результатами якого видається документ встановленого зразка (диплом доктора філософії) з присвоєнням кваліфікації: <i>доктора філософії у галузі D Бізнес, адміністрування та право</i> зі спеціальності <i>D8 Право</i>
Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії	Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є кваліфікаційною науковою працею, виконаною здобувачем особисто й представленою у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською або англійською мовою, що містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для досліджень у галузі <i>бізнесу, адміністрування та права</i> . Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації та має відповідати вимогам наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (зі змінами).
Вимоги до публічного захисту дисертації	Вимоги до порядку подання, попередньої експертизи, у тому числі перевірки на плагіат, та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, а також її оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗНУ та Інформаційній системі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти «NAQA.Svt», визначаються законодавчими нормативними актами та локальним Положенням про присудження наукового ступеня доктора філософії у Запорізькому національному університеті

4. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОБОВ'ЯКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

ЗК, СК OK	Інтегральна компетентність										
	Загальні компетентності				Спеціальні компетентності						
	ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	СК01	СК02	СК03	СК04	СК05	СК06	СК07
OK1	+	+				+			+	+	+
OK2	+	+	+		+			+	+	+	
OK3	+	+		+	+			+	+	+	+
OK4	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
OK5	+	+		+	+	+		+	+	+	
OK6	+	+	+	+	+			+	+	+	+
OK7	+		+	+		+	+		+		
OK8	+	+						+	+		+
OK9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

5. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ПРОГРАМНИМ КОМПЕТЕНТНОСТЯМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ

ЗК, СК PH	Інтегральна компетентність										
	Загальні компетентності				Загальні компетентності						
	ЗК01	ЗК02	ЗК03	ЗК04	СК01	СК02	СК03	СК04	СК05	СК06	СК07
PH01.	+	+									+
PH02.				+	+					+	
PH03			+			+			+		+
PH04	+	+		+	+	+	+			+	
PH05	+			+	+	+		+			+
PH06		+		+						+	
PH07		+								+	+
PH08						+		+	+		
PH09	+			+			+	+		+	+
PH10	+	+	+		+						
PH11	+		+	+		+		+			

**6.МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ОБОВ'ЯЗКОВИМ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ**

ЗК, СК OK	PH01	PH02	PH03	PH04	PH05	PH06	PH07	PH08	PH09	PH10	PH11
OK1	+	+	+	+	+			+	+	+	+
OK2	+	+	+		+	+	+		+		+
OK3	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+
OK4		+	+		+	+	+	+		+	+
OK5	+	+	+	++	+		+	+	+		
OK6	+		+	+		+		+	+	+	+
OK7	+	+			+		+			+	
OK8	+	+	+			+	+		+	+	
OK9	+	+		+	+			+		+	+